EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 20.10.2020
COM(2020) 658 final

Rekommendation till

RÅDETS BESLUT

om ändring av rådets beslut av den 23 november 1998 angående växelkursfrågor som har samband med CFA-francen och den komoriska francen (98/683/EG)

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

År 2019 förde Frankrike och staterna i Västafrikanska ekonomiska och monetära unionen (WAEMU) diskussioner om reformen av sitt växelkurssamarbete. Samarbetet bygger för närvarande på ett samarbetsavtal av den 4 december 1973 med tillhörande garantiavtal, som undertecknades 1973 och har ändrats två gånger, 2005 och 2014. Reformen är tänkt att bidra till moderniseringen av WAEMU och att underlätta en gradvis utvidgning av unionen till andra länder i Västafrikanska staters ekonomiska gemenskap (Cedeao).

Diskussionerna mellan Frankrike och WAEMU-staterna om deras nuvarande samarbete har utmynnat i ett gemensamt förslag om en reform av WAEMU:s funktionssätt. Reformen bygger på fyra delar. För det första ändras CFA-francens namn till ”ECO” någon gång under 2020. Det andra målet är att avskaffa WAEMU-staternas skyldighet att centralisera valutareserver på ett konto hos det franska finansministeriet. För det tredje gäller det Frankrikes utträde ur WAEMU-myndigheternas beslutsfattande organ. För det fjärde inrättas en dialog mellan respektive myndigheter parallellt med att riskövervakningsmekanismer införs.

För att konkretisera reformen undertecknade Frankrike den 22 december 2019 ett nytt samarbetsavtal med sina WAEMU-partner, som när det väl träder i kraft ska ersätta nuvarande avtal av den 4 december 1973. Det nya avtalet kommer att åtföljas av ett garantiavtal som ska ingås med Centralbanken för de västafrikanska staterna (BCEAO). Det har konstaterats att reformen inte påverkar nuvarande samarbete i växelkursfrågor mellan Frankrike och WAEMU-staterna. Den gäller särskilt upprätthållandet av konvertibilitet mellan euron och CFA-francen till en fast kurs som stöds av en obegränsad och ovillkorlig budgetgaranti från franska staten.

Det befintliga och framtida samarbetsavtalet mellan Frankrike och WAEMU-staterna kan inte betraktas isolerat från unionsrätten. Sedan eurons införande har unionen exklusiv behörighet vad gäller monetära frågor och växelkursfrågor för de medlemsstater som har euron som valuta. Frankrike är en medlemsstat med euron som valuta sedan den 1 januari 1999. Enligt artikel 2 i EUF-fördraget får endast unionen lagstifta och anta rättsligt bindande akter när fördragen tilldelar unionen exklusiv befogenhet på ett visst område. Medlemsstaterna får göra detta själva endast om unionen lämnar sitt bemyndigande. I enlighet med artikel 109.3 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen bemyndigade rådet Frankrike genom beslut av den 23 november 1998 (98/683/EG) att fortsätta sina nuvarande avtal om växelkursfrågor med WAEMU, Cemac och Komorerna efter det att den franska francen ersatts med euron. Frankrike bemyndigades att fortsätta sina befintliga avtal, men fick inte befogenhet att ersätta dessa avtal med nya. Detta gäller även om huvudsyftet med och den rättsliga ordning som reglerar växelkurssamarbetet mellan Frankrike och dess partner i WAEMU, Cemac och Komorerna skulle vara likartade, dvs. säkra konvertibilitet mellan dessa enheters valutor och euron med stöd av en budgetgaranti från franska staten.

I syfte att säkra förenligheten med en exklusiv befogenhet enligt unionsrätten och skapa rättslig säkerhet är det nödvändigt att ändra rådets beslut av den 23 november 1998. Härigenom bemyndigas Frankrike att ingå ett nytt samarbetsavtal, som ersätter det befintliga avtalet av den 4 december 1973. Detta kommer också att säkerställa att Frankrike kan ingå nya avtal med andra afrikanska partner för att ersätta nuvarande avtal. Flera andra

bestämmelser i det rådsbeslut som reglerar informations- och godkännandeordningen bör dessutom aktualiseras så att tillämpningen utvidgas till att omfatta nya avtal med WAEMU eller andra partner som ersätter nuvarande avtal.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Dessa avtal kommer sannolikt inte i någon betydande utsträckning påverka euroområdets gemensamma penning- och valutapolitik. Garantin för CFA-francens och den komoriska francens konvertibilitet bygger på ett budgetåtagande från Frankrikes sida. Även om detta innebär en finanspolitisk risk för Frankrike i det fall WAEMU skulle aktivera garantin, anses det osannolikt att det kommer att få någon väsentlig inverkan på Frankrikes offentligfinansiella ställning.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden för antagandet av denna rekommendation är artikel 219.3 i EUF-fördraget (f.d. artikel 109.3 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen). Sistnämnda grund användes för att anta rådets beslut av den 23 november 1998 angående växelkursfrågor som har samband med CFA-francen och den komoriska francen (98/683/EG). Enligt artikel 219.3 i EUF-fördraget ska rådet, på rekommendation av kommissionen och efter samråd med ECB, fastställa formerna för förhandlingar om och ingående av avtal om växelkursfrågor med ett eller flera tredjeländer.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Subsidiaritetsprincipen är inte tillämplig eftersom denna fråga rör unionens exklusiva befogenhet i monetära frågor och växelkursfrågor.

- **Proportionalitetsprincipen**

Syftet med den föreslagna rekommendationen till rådets beslut är att bemyndiga Frankrike att ingå ett nytt samarbetsavtal som ersätter nuvarande avtal med WAEMU av den 4 december 1973. Kommissionen söker också säkerställa att Frankrike kan ingå nya avtal med andra afrikanska partner som ersättning för nuvarande avtal. Flera andra bestämmelser i det rådsbeslut om informations- och godkännandeordningen aktualiseras dessutom genom att de utvidgas till att omfatta nya avtal med WAEMU eller eventuella andra partner som ersätter nuvarande avtal. I enlighet med rekommendationen bör därför ändringarna vara så utformade att den befogenhet som Frankrike tilldelas inte ska gå utöver vad som behövs för att uppnå ovannämnda mål.

- **Val av instrument**

När avtal som rör monetära frågor eller växelkursfrågor måste förhandlas fram föreskrivs i artikel 219.3 i EUF-fördraget att rådet, på rekommendation av kommissionen, ska fastställa en lämplig ordning för förhandlingarna och för hur sådana avtal ska ingås.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Kommissionens rekommendation till rådet omfattar två artiklar.

Den första artikeln innehåller ändringar av titeln och av artiklarna 3, 4 och 5 i rådets beslut av den 23 november 1998.

Ändringen av titeln och artikel 3 i det beslutet avspeglar möjligheten att CFA-francen och den komoriska francen får nya namn. Hänvisningarna till CFA-francen ersätts därför med den generella termen ”valuta” för respektive monetära union. Detsamma gäller den komoriska francen med en generell hänvisning till valutan i Komorerna.

Genom ändringarna av artiklarna 4 och 5 i det beslutet bemyndigas Frankrike att ersätta sina nuvarande avtal med WAEMU, Cemac och Komorerna med nya avtal om växelkursfrågor, och eventuella nya avtal underställs samma regler om behöriga unionsorgans deltagande som nuvarande avtal så att kontinuiteten bibehålls i det av rådet 1998 fastställda tillämpliga informations- och godkännandesystemet.

Genom den andra artikeln säkerställs att det beslut som riktar sig till Frankrike blir tillämpligt från och med den dag då Frankrike delges rådets beslut.

Rekommendation till

RÅDETS BESLUT

om ändring av rådets beslut av den 23 november 1998 angående växelkursfrågor som har samband med CFA-francen och den komoriska francen (98/683/EG)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 219.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande[1], och

av följande skäl:

(1) Unionen har exklusiv befogenhet i monetära frågor och växelkursfrågor i medlemsstater som har euron som valuta. När fördragen tilldelar unionen exklusiv befogenhet på ett visst område, får endast unionen lagstifta och anta rättsligt bindande akter, medan medlemsstaterna får göra detta själva endast efter bemyndigande från unionen.

(2) I kraft av artikel 219.3 i fördraget är det rådet som fastställer lämplig ordning för förhandlingar och ingående av avtal angående monetära frågor eller växelkursfrågor.

(3) Före eurons införande hade Frankrike slutit flera avtal med WAEMU (*West African Economic and Monetary Union*), Cemac (*Communauté économique et monétaire de l'Afrique Centrale*) och Komorerna i syfte att garantera CFA-francens och den komoriska francens konvertibilitet gentemot den franska francen till fast kurs[2]. När den franska francen ersattes med euron den 1 januari 1999 bemyndigade rådet Frankrike att fortsätta befintliga avtal (”nuvarande avtal”) om växelkursfrågor med WAEMU, Cemac och Komorerna i enlighet med den ram som fastställs i rådets beslut av den 23 november 1998 (98/683/EG) (nedan kallat *rådets beslut*)[3].

(4) I kraft av artiklarna 4 och 5 i rådets beslut 98/683/EG får Frankrike förhandla om och ingå ändringar av befintliga avtal som antingen bibehåller eller ändrar de befintliga avtalens art eller räckvidd.

(5) Frankrike och WAEMU-staterna håller på att ersätta sitt befintliga avtal av den 4 december 1973 med ett nytt samarbetsavtal om växelkursfrågor. Det avtalet

---

1 […], EUT, C XX/XX, D.M.Y.

2 Convention de coopération monétaire du 23 novembre 1972 entre les États membres de la Banque des États de l'Afrique centrale (BEAC) et la République française, i ändrad lydelse, Convention de compte d'opérations du 13 mars 1973 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le Président du Conseil de l'administration de la Banque des États de l'Afrique Centrale, i ändrad lydelse, Accord de coopération du 4 décembre 1973 entre la République française et les Républiques membres de l'union monétaire ouest-africaine, i ändrad lydelse, Convention de compte d'opérations du 4 décembre 1973 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le Président du conseil des ministres de l'Union monétaire ouest-africaine, i ändrad lydelse, Accord de coopération monétaire du 23 novembre 1979 entre la République française et la République fédérale islamique des Comores, i ändrad lydelse, Convention de compte d'opérations du 23 novembre 1979 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le ministre des Finances, de l'Économie et du Plan de la République fédérale des Comores, i ändrad lydelse.

3 EUT L 320, 28.11.1998, s. 58.

undertecknades den 21 december 2019. Det åtföljs av ett nytt garantiavtal som ska ingås med WAEMU-staternas centralbank. Den 22 maj 2020 lade den franska regeringen fram ett lagförslag för nationalförsamlingen om ratificering av det nya samarbetsavtalet.

(6) Ersättandet av nuvarande avtal om växelkursfrågor mellan Frankrike, WAEMU, Cemac och Komorerna, vilket Frankrike och WAEMU för närvarande avser att uppnå, omfattas inte av artiklarna 4 och 5 i beslut 98/683/EG. Detta är fallet trots att de nya samarbetsavtalens karaktär och räckvidd är oförändrade, nämligen att säkerställa konvertibilitet mellan euron och valutorna i WAEMU, Cemac och Komorerna till en fast kurs som stöds av ett budgetåtagande från franska staten.

(7) Frankrike bör bemyndigas att ersätta de gällande avtalen med WAEMU, Cemac och Komorerna. I enlighet med rådets beslut 98/683/EG bör de olika befintliga förfarandena fortsatt gälla beroende på huruvida ett ersättande påverkar dessa avtals karaktär eller räckvidd. I båda fallen kommer det att bli nödvändigt att konsultera behöriga unionsorgan i enlighet med systemet för informationsutbyte och godkännande, allt efter omständigheterna, innan avtalen ersätts med påföljande avtal.

(8) Beslut 98/683/EG bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Beslut 98/683/EG ska ändras på följande sätt:

(1) Titeln ska ersättas med ”Rådets beslut av den 23 november 1998 om växelkursfrågor rörande valutorna i WAEMU, Cemac och Komorerna (98/683/EG)”.

(2) Artiklarna 3, 4 och 5 ska ersättas med följande:

”*Artikel 3*

Frankrike skall regelbundet informera kommissionen, Europeiska centralbanken och Ekonomiska och finansiella kommittén om tillämpningen av avtalen. De franska myndigheterna skall informera Ekonomiska och finansiella kommittén före ändringar av den fasta kursen mellan euron och valutorna i WAEMU, Cemac eller Komorerna.”

Artikel 4

Frankrike får förhandla och avtala om ändringar av de nuvarande avtalen, eller ersätta dem, i den mån det inte innebär förändringar av avtalens karaktär eller räckvidd. Frankrike skall i förväg informera kommissionen, Europeiska centralbanken och Ekonomiska och finansiella kommittén om sådana ändringar.

Artikel 5

Frankrike skall överlämna alla eventuella planer på att ändra avtalens karaktär eller räckvidd, vare sig det är genom ändring eller genom ersättning, till kommissionen, Europeiska centralbanken och Ekonomiska och finansiella kommittén. Sådana planer

kräver rådets godkännande, på grundval av en rekommendation från kommissionen och efter det att Europeiska centralbanken hörts.”

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Republiken Frankrike.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande